



INDUSTRIEEL ERFGOED IN VLAANDEREN

**e-nieuwsbrief van de
Vlaamse Vereniging voor Industriële
Archeologie vzw
april 2021**

[VVIA staat sedert 1978 op de bres](#) om het industrieel en technisch erfgoed in Vlaanderen te verdedigen en de belangstelling voor dit erfgoed aan te zwengelen.

Hierbij opnieuw een flinke brok informatie.

Klik in de verschillende bijdragen op de links voor meer en achtergrond-informatie

VVIA initiatieven

Onze online cursus

De eerste les van onze [online cursus 'Inleiding tot de industriële archeologie'](#) vindt **volgende woensdag, 21 april** plaats - via zoom, om 20 u.

Deze eerste les behandelt de inhoud en de onderwerpen van de industriële archeologie, en ook het ontstaan en de gevolgen van de industriële revolutie.

Een tweede les is gepland voor woensdag 28 april, en zal handelen over de geschiedenis en het erfgoed van energie en aandrijven.

Voor de zomer worden er zeven inleidende lessen gedoceerd, na de zomer volgen er nog een reeks technische en meer gedetailleerde lessen over specifieke thema's.

Men kan inschrijven voor elke les afzonderlijk, *uiterlijk de dinsdag voor de les*. Het hele lessenpakket loopt tot half december, met elke woensdag een les.. [Leden VVIA kunnen gratis deelnemen aan drie lessen](#) en krijgen een serieuze korting op een lesabonnement.

[Meer informatie en de thema's van de verschillende lessen op onze website](#)

VVIA Prijs Industrieel Erfgoed voor Jongeren

Verschillende belangstellenden lieten ons weten dat ze door COVID-19 onmogelijk hun project kunnen klaar krijgen voor de oorspronkelijk bepaalde uiterste datum.

Daarom werd beslist om deze datum te verschuiven tot het najaar. Er kan dus nog

ingediend worden **tot 15 november**.

[Meer informatie op onze website](#)

Werkgroep Klei

Er wordt gezegd dat we met onze voeten in de Vlaamse klei staan. Maar veel erfgoed dat van de kleinijverheid getuigt dreigt te verdwijnen. VVIA wil de problematiek van de Vlaamse klei echter ruimer aanpakken, en hoopt tegen einde van het jaar of begin 2022 een rapport af te leveren over het erfgoed van de uitbating en verwerking van klei in Vlaanderen.

[Info op onze website:](#)

U kunt er ook een vragenlijst downloaden waarmee U restanten van de kleinijverheid in Uw streek kunt signaleren.

2021 is het Europees Jaar van het Spoor.

Alhoewel de nadruk ligt bij de promotie van het spoor voor transport en reizen in het kader van de Green Deal, dient men ook te beseffen dat de aanleg van spoor- en tramwegen een belangrijke historische rol speelden in de groei van Europa en een belangrijk erfgoed naliet.

Vandaar dat vanuit de erfgoedwereld alle erfgoedvrijwilligers en -verenigingen opgeroepen wordt om het spoorerfgoed in de loop van dit jaar op een schavotje te zetten. VVIA houdt van nabij de vinger aan de pols.

[Zie op onze website](#)

SPOORWEGEN
IN BELGIE
railways
in belgium
chemins de fer
en belgique



[Leden](#) betalen 10 euro,
niet-leden 15 euro
+ verzending (5,70 € in België).
Gezien het beperkte aantal dat
beschikbaar is: geef Uw
bestelling door en betaal slechts
nadat wij U de beschikbaarheid
bevestigd hebben. Het boek
wordt dan toegestuurd na
ontvangst van de betaling

SPOORWEGEN IN BELGIË

1862

In 1985, ter gelegenheid van de viering van 150 jaar spoorwegen in België publiceerde VVIA het boek *Spoorwegen in België*, in totaal 318 blz.

Na een uitgebreid inleidend overzicht van de geschiedenis van de Belgische Spoorwegen, met een Engelse samenvatting, omvat het de reprint van het werk van A. de Laveleye, *Histoire des Vingt-cinq premières années des chemins de fer belges* waarin men een overzicht vindt van alle in 1862 gebouwde en geconcedeerde lijnen. Tot slot een reprint van het heroïsch gedicht van Ka Bogaerd, *De Yzeren Wegen in België*

Wij vonden nog een dozijn exemplaren van dit intussen erg zeldzaam geworden boek, zodat belangstellenden het zich kunnen aanschaffen.

Gezien de voorraad beperkt is, krijgen [leden](#) bij bestelling voorrang

<<

Steun VVIA - wordt lid

ANTWERPEN

Ontwerpteam gezocht voor de gebiedsontwikkeling van de Droogdokkensite

AG Vespa en Provincie Antwerpen gaan [op zoek naar een multidisciplinair ontwerpteam dat de Droogdokkensite aan de Antwerpse Scheldekaaien zal ontwikkelen](#) als een maritieme belevingssite waarbij de identiteit van Antwerpen als havenstad en stad aan de stroom wordt onderstreept.

Er komt ruimte voor verschillende programma's van de stad Antwerpen met als belangrijkste spelers het MAS, Jeugd en de Stadshavendienst. Daarnaast realiseert de Provincie Antwerpen in samenwerking met Port of Antwerp een nieuw havenbelevingscentrum op de site. De buitenruimte met schepen en industrieel erfgoed uit de collectie van het MAS zal de verschillende onderdelen met elkaar verbinden.

[Kandidaturen kunnen ingediend tot uiterlijk 10 mei om 12 uur.](#)

Spoorpark

De spoorzone tussen de Draakplaats in Zurenborg en het Luitenant Naeyaertplein in Borgerhout wordt opgewaardeerd. Het moet een groen buurtpark en een veilige verbinding voor voetgangers en fietsers worden. [Op dit moment zitten we volop in het ontwerp- en inspraakproces](#). Het ontwerpteam stelde zijn eerste ontwerp voor, het 'schetsontwerp', dat men nu online kan bekijken. [Iedereen kan nog tot 22 april](#)

zeggen wat hij/zij ervan vindt.



Boom-Niel

Coronatijd is ideaal om te wandelen. Misschien eens de [klinkkaartwandeling](#) doen, op de grens tussen Boom en Niel. Doorheen Noeveren met twee steenbakkerijmusea. Door de oude steenbakkerswijk Hellegat met loodsen en arbeidershuisjes. Daarna gaat het door een bos naar natuurgebied Walenhoek. Hier werd de klei voor de bakstenen gewonnen.

LIMBURG

Mergelgroeven

De Limburgse mergelgroeven zijn circa 250 grote en kleine gangenstelsels die in de afgelopen eeuwen in Zuid-Limburg zijn ontstaan door de ondergrondse winning van krijtgesteente en kalksteen. Ze lopen over de gewest- en landsgrenzen heen en

bevinden zich in Kanne bij Riemst, Maastricht en Klein Ternaaien bij Wezet (Visé). Ze vormen een belangrijk (industrieel) erfgoed, en twee jaar geleden [werd een eerste onroerenderfgoedrichtplan goedgekeurd](#) . Het zijn ook belangrijke natuurmonumenten als overwinteringsplaats voor vleermuizen.

Recent werd echter geconstateerd dat door onverlaten in de grotten feiten gepleegd werden die niet door de beugel kunnen, w.o. graffiti. De toegang tot de ondergrond is verboden, tenzij onder begeleiding van een gids.

In november vorig jaar [legde de politie er een ondergronds lockdown-feestje stil](#). Er waren Belgen, Nederlanders, Duitsers en Italianen

bij. <https://www.hln.be/riemst/feestje-in-mergelgrotten-van->

En [op zondag 11 april werd er een gecoördineerde politieactie gevoerd](#). Er werden 13 personen betrapt, waaronder vier Nederlanders. De politie vond ook drugs en graffiti-spuitbussen...

[Ook de Nederlands-Limburgse pers maakte melding van het feit](#)

Greenville

'[Greenville](#)', gevestigd in het hoofdgebouw van de vroegere steenkoolmijn van Houthalen, werd in 2012 ingehuldigd door Ingrid Lieten, toenmalig sp.a-minister. De incubator moest bedrijven rond recyclage en energie samenbrengen. De opstart kostte 10 miljoen euro. De gemeente bracht het gebouw in ter waarde van 1 miljoen euro.

Eind februari raakte bekend dat de incubator met een opgestapeld verlies van meer dan 2 miljoen euro kampt. Greenville vroeg aan de gemeente, die veertig procent van de aandelen bezit, een kapitaalsinjectie van 200.000 euro. [Maar de LRM, de Limburgse Reconversie Maatschappij, neemt nu alle aandelen van de gemeente over, betaalt daarvoor 800.000 euro](#) en wordt zo 100% eigenaar van de incubator.

De gemeente blijft juridisch eigenaar van de gebouwen en kan die blijven gebruiken voor publieke doeleinden en erfgoed-bestemmingen. Het gemeentebestuur heeft concrete afspraken gemaakt rond het gebruik van ruimten voor vergaderingen, rondleidingen en exposities. 33 bedrijven maken momenteel gebruik van de

faciliteiten van Greenville.

Greenville ontwikkelde ook [een techniek- en wetenschapsacademie](#), toegespitst op kinderen vanaf 5 jaar kunnen , die hier leuke workshops binnen of buiten de schooluren kunnen volgen.



OOST-VLAANDEREN

Aalst

Door van Kristof Slagmulder (VB) werd aan minister Matthias Diependaele [een schriftelijke vraag gesteld over de geplande herbestemming industrieel erfgoed op Electrabelsite](#)

Hamme

De verlaten site van de garen- en tapijtenfabriek Tasibel, achter het Hamse stationsgebouw in het centrum van Hamme, zal nieuw leven worden ingeblazen. Delen worden bewaard en tegelijk komt er een inbreidingsproject met de bouw van 179 woonegelegenheden.

[Op een website vindt men de geschiedenis en de plannen..](#) De website is een initiatief van sociale huisvestingsmaatschappij De Zonnige Woonst, het lokaal bestuur, de heemkring Osschaert en de vzw Astor, die zich toelegt op het ontwikkelen van zorgzame woonbuurten ..



BRUSSEL

Brouwerij Vandenheuvel wordt school

[CEBECO, de Onderwijskoepel van de Jezuïeten in ons land, opent in september 2023 het eerste jaar van een nieuwe, Nederlandstalige school voor 850 leerlingen in Sint-Jans-Molenbeek.](#) De Egied Van Broeckhovenschool komt er op een site van de voormalige brouwerij Vandenheuvel. Een deel van die brouwerij is beschermd als industrieel erfgoed. Er wordt bewust gekozen voor een ruimer concept dan het traditionele 'jezuïetencollege', omdat een beperking tot ASO-richtingen zou impliceren

dat vele Molenbeekse jongeren er niet opgeleid en gevormd zouden kunnen worden. De nieuwe school zal onderwijs aanbieden op ASO-, TSO- en BSO-niveau, op de studiedomeinen STEM (Science, Technology, Electronics en Maths) en Maatschappij & Welzijn (alles wat met zorg te maken heeft). [De school wil ook een aanbod aan de Molenbeekse jeugd bieden na de schooluren en ook inzetten op naschools sporten en een brede ontwikkeling van jongeren.](#)



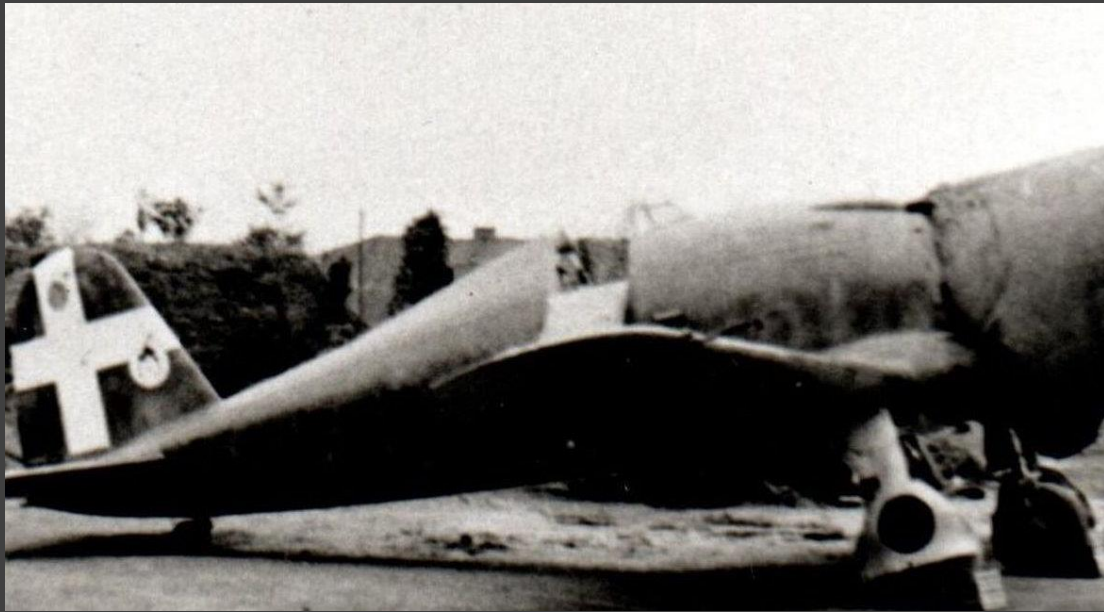
LUCHTVAARTERFGOED

Jean-Jacques De Gucht (VLD) stelde in 12 april 2021 in de Commissie voor Wonen

en Onroerend Erfgoed van het Vlaams Parlement aan minister Matthias Diependaele een mondelinge vraag [over de verhuizing naar Italië van vliegtuigwrakstukken van een Vlaamse verzamelaar](#)

Het betreft de resten van een Fiat G50 uit 1941 . Daarvan zijn er maar twee meer over in de wereld.

[VRT bracht op 12 maart hierover een reportage.](#)



HISTORISCHE LIFTEN

Wie kent er de historische liften niet die in open, halfopen en – sinds 1958 – gesloten schachten met hun fraai afgewerkte kooi- en bordesdeuren en decoratieve kooien een uitzonderlijke toets geven aan de inkomhal van statige woningen, appartementsgebouwen of bedrijfsgebouwen? Misschien bent u zelfs wel de gelukkige eigenaar of mede-eigenaar van zo'n historische lift en wenst u deze als operationele lift te behouden. Belangrijk is dat dit behoud dan gecombineerd gaat met

voldoende veiligheid, zoals beschreven in het K.B. van 9 maart 2003 dat uitvoering geeft aan een Europese richtlijn. Omdat uiterlijk tegen eind 2024 aan een aantal veiligheidsvoorschriften moet voldaan worden, is het aangewezen daar nu werk van te maken. Zo hebt u voldoende tijd om de uitzonderingsprocedure die de regelgeving voor liften met erfgoedwaarde voorziet, te doorlopen. Een eerste belangrijke stap is dat de historische waarde van uw lift door het agentschap Onroerend Erfgoed wordt bevestigd. Op de website van het agentschap vindt u daarover meer informatie op de webpagina [Over historische liften en veiligheid | Onroerend Erfgoed](#).

Door volksvertegenwoordiger Manuela Van Werde (NVA) werd in het Vlaams Parlement [een voorstel van resolutie ingediend over de veiligheid en de erfgoedwaarde van historische liften](#). Die resolutie werd besproken in de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed. Het voorstel kan er geconsulteerd worden. Het verslag door Alessia Claes (NVA), werd ingediend op 2 april



INDUSTRIEEL ERFGOED BRANDT

Voorbije maanden en jaren waren er in de media tal van berichten over al dan niet toevallige branden die industrieel erfgoed in de as legden. In vroegere e-nieuwsbrieven hebben we daarover ook al bericht.

In Sint-Petersburg werd op 12 april de , een monumentaal 19de eeuws textielcomplex, de *Nevskaya Manufaktura*, door brand vernietigd. Het bedrijf vond zijn oorsprong in 1841 als 'Thornton Woollen Mill Company', opgericht door de Engelsman. James George Thornton. Het werd in 2001 opgenomen op de lijst van bouwkundig erfgoed van de stad. Bij de bluswerkzaamheden kwam één brandweerman om.

[De Nederlandse NOS bracht beelden van de brand.](#)



We stellen het op prijs indien U deze e-nieuwsbriefn doorstuurt aan vrienden, kennissen, collegae -> zij kunnen zich ook gratis abonneren via deze link

vergeet niet om **VVIA**

[te steunen](#)

of [lid te worden](#)

Volg ons op de sociale media :



Copyright © 2021 VVIA vzw, All rights reserved.

You are receiving this email because you opted in via our website. U ontvangt deze e-mail omdat U zich via onze website hiervoor inschreef

Our mailing address is:

VVIA vzw
Noeveren 67
Boom 2850
Belgium

[Add us to your address book](#)

